

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa I. W. i M. W.

przeciwko Bankowi (...) S.A. I Oddział w K.

o ustalenie istnienia prawa,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 kwietnia 2008 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 8 stycznia 2008 r.,

sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów I. W. i M. W. od wyroku tego Sądu z dnia 27 września 2007 r. W uzasadnieniu wskazał, że skarga kasacyjna, złożona w imieniu strony przez fachowego pełnomocnika, nie została należycie opłacona opłatą podstawową, należną na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.; dalej: „u.k.s.c.”). Wskazał, że przepis ten został uchylony ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007, Nr 21, poz. 123), która weszła w życie w dniu 9 marca 2007 r. Jednakże art. 2 tej ustawy stanowi, że do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Sprawa została wszczęta w dniu 14 marca 2006 r. Mając powyższe na uwadze, oraz wobec zwolnienia powodów od kosztów sądowych, uznał Sąd drugiej instancji, że winni oni wraz ze skargą kasacyjną uiścić opłatę podstawową w wysokości 30 zł. Skoro tego nie uczynili, Sąd na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. odrzucił skargę.

W zażaleniu pełnomocnik powoda podniósł zarzut naruszenia art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia, ewentualnie o przedstawienie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego, co do zgodności art. 2 ustawy z art. 2 Konstytucji.

W uzasadnieniu skarżący wywodził, że zasadą prawa procesowego jest obowiązywanie przepisów dotychczasowych jedynie do zakończenia postępowania w danej instancji. Zdaniem pełnomocnika, trudne do zaakceptowania jest stanowisko Sądu orzekającego, które oznacza, że krótko obowiązujący przepis art. 14 ust. 2 u.k.s.c. miałby zastosowanie przez wiele lat. Podkreślił, że nawet w przypadku fachowych pełnomocników zapis taki stanowi pułapkę polegającą na nakładaniu na nich obowiązku pamiętania, że w wąskim okresie roku 2006 w sprawach należy działać z zastosowaniem innych reguł. Tym samym przepis ten naruszałby art. 2 Konstytucji przez naruszenie zasady przyzwoitej legislacji. W konsekwencji pełnomocnik wnosił, by w przypadku przyjęcia trafności stanowisko Sądu skierować pytanie do Trybunału Konstytucyjnego, a w innym razie uznać, iż przepisy obowiązują jedynie do zakończenia sprawy w instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Artykuł 14 ust. 2 u.k.s.c. uchylony został przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123). Jednocześnie ustawodawca w art. 2 ustawy określił, że do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Niniejsza sprawa została wszczęta przed wejściem w życie tej ustawy, co miało miejsce z dniem 10 marca 2007 r. Treść przepisu jest jednoznaczna. Nakazuje stosować dotychczasowe przepisy do zakończenia rozpoznania sprawy.

Nie można temu zwrotowi nadawać takiego samego znaczenia, jak choćby regulacji z art. 149 ust. 1 u.k.s.c., określającej, że w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych. Takie wnioskowanie byłoby sprzeczne z zasadami wykładni i oznaczało nadawanie różnym zwrotom tego samego

znaczenia. Podobieństwa należy raczej szukać w treści art. 149 ust. 2 u.k.s.c., w którym czytamy, iż w sprawach egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych stosuje się aż do zakończenia postępowania.

Tym samym trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, że nie do zakończenia postępowania w danej instancji, ale do zakończenia postępowania w sprawie zastosowanie znajdzie uchylony przepis art. 14 ust. 2. Jakkolwiek ustawodawca zwrotem podobnym jak w art. 149 ust. 1 u.k.s.c. posługuje się dość często, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/2006, OSNC 2007, nr 6, poz. 91, to nie znaczy to, iż nie można przyjąć odmiennego rozwiązania legislacyjnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego za ustaloną uznać trzeba zasadę, że nienależycie opłacone pismo procesowe, wnoszone przez adwokata lub radcę prawnego i zawierające środek zaskarżenia, skutkuje odrzuceniem tego środka bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych (por. m.in. postanowienia SN: z 11 lipca 2006 r., I CSK 146/06, niepubl.; z 19 lipca 2006 r., I CZ 34/06; z 26 lipca 2006 r., IV CZ 59/06, niepubl.; z 13 września 2006 r., II PZ 27/06, niepubl.).

Równie bezprzedmiotowe są wywody pełnomocnika odnośnie do szkody wyrządzonej stronie na skutek zastosowania „złej legislacji”. Niezależnie bowiem od oceny jakości stanowionego w Polsce prawa, adwokat lub radca prawny, jako osoba zawodowo trudniącą się udzielaniem pomocy prawnej, winna stosować się do obowiązujących przepisów, wszelkie zaś skutki zaś działania czy zaniechania profesjonalnego pełnomocnika, nawet niekorzystne dla jej interesów, obciążają reprezentowaną stronę (por. postanowienie SN z 22 marca 1999 r., III CKN 76/99, BSN 1999 nr 6, s. 11, Glosa 2000 nr 4, s. 30).

Należy wreszcie zaznaczyć, że owa „rygorystyczna” interpretacja przepisów prawa nie stanowi także naruszenia Konstytucji. Ustawodawca nadał bowiem adwokatom i radcom prawnym szczególny status zawodów zaufania publicznego (art. 17 Konstytucji), z czym wiąże się szczególna odpowiedzialność. Interes klienta nie powinien przy tym doznać uszczerbku, gdyż ewidentne zaniechanie pełnomocnika procesowego, noszące znamiona niedbalstwa, uprawnia tego pierwszego do ewentualnego dochodzenia odszkodowania z uwagi na pozbawienie go tymże zaniechaniem prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienie SN z 30 maja 2007, I CZ 35/07, niepubl.). Trudności zaś w

zapamiętywaniu, że w sprawie zastosowanie znajduje uchylony przepis, nie mogą uzasadniać koncepcji „pułapki legislacyjnej”.

Mając na względzie powyższe, zażalenie należało oddalić na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.